

חברת הגיחון בע"מ

תאגיד הביוב והמים של ירושלים

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2018

תוכן העניינים

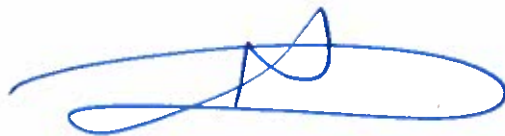
<u>עמוד</u>	
3-4	הצהרות מנהלים
5	דוח רואי החשבון המבקרים
6-7	דוחות על המצב הכספי - מאוחד וחברה
8	דוחות על הרווח הכולל - מאוחד וחברה
9	דוחות על השינויים בהון העצמי - מאוחד וחברה
10-11	דוחות על תזרימי המזומנים - מאוחד וחברה
12-47	ביאורים לדוחות הכספיים

הצהרת מנהלים

הצהרת מנהל כללי – עבור התקופה שהסתיימה ב-31.12.18

אני, מ"מ מנהל כללי מר אלי כהן, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוח התקופתי של חברת הגיחון בע"מ – תאגיד הביוב והמים של ירושלים (להלן – התאגיד) לשנת 2018 (להלן – הדוחות);
2. לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;
3. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות. כמו כן, ידוע לי כי יושמו בדוחות הכספיים ההנחיות, ההבהרות והחוזרים החשבונאיים שפורסמו עד למועד הכנתם.
4. גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכת העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד, לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן –
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי; אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלי כהן
מ"מ מנהל כללי

14 באפריל 2019

תאריך

הצהרת מנהלים

הצהרת נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים – עבור התקופה שהסתיימה ב-31.12.18

אני, סמנכ"ל כספים יהודה דרור כהן, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוח התקופתי של חברת הגיחון בע"מ – תאגיד הביוב והמים של ירושלים (להלן – התאגיד) לשנת 2018 (להלן – הדוחות);
2. לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;
3. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות. כמו כן, ידוע לי כי יושמו בדוחות הכספיים ההנחיות, ההבהרות והחוזרים החשבונאיים שפורסמו עד למועד הכנתם.
4. גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד, לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן –
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי; אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יהודה דרור כהן
סמנכ"ל כספים

14 באפריל 2019

תאריך

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של

חברת הגיחון בע"מ

תאגיד הביוב והמים של ירושלים

ביקרנו את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי המצורפים של חברת הגיחון בע"מ - תאגיד הביוב והמים של ירושלים (להלן - החברה) לימים 31 בדצמבר, 2018 ו-2017 ואת הדוחות המאוחדים על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2018. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברה שאוחדה אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ- 14.3% ו- 14.5% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר 2018 ו-2017 בהתאמה, והכנסותיהן הכלולות באיחוד מהוות כ- 16.5% ו- 15.2% מכלל ההכנסות המאוחדות לשנים שהסתיימו באותם תאריכים בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותה חברה בוקרו על-ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותה חברה, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התש"ג-1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה ובמיוחד (עם חברת הבת שלה) לימים 31 בדצמבר 2018 ו-2017 ואת תוצאות פעולותיהן, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים שלהן לכל אחת לשנים שהסתיימו באותם תאריכים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות הגילוי שבסעיפים 6 ו-10 בכללי תאגידי מים וביוב (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ע-2010.

אילן שגב
רואי חשבון

תאריך: 14 באפריל 2019

חברה		מאוחד		ביאור	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר			
2017	2018	2017	2018		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
					נכסים
					נכסים שוטפים
61,542	22,608	80,533	31,933	3	מזומנים ושווי מזומנים
244,970	228,707	263,080	236,947	4	השקעות בניירות ערך
135,364	114,452	151,300	133,150	5	צרכנים
16,464	18,864	20,337	20,899	6	נכסים שוטפים אחרים
4,585	7,132	4,585	7,132	7	מלאי
462,925	391,763	519,835	430,061		סה"כ נכסים שוטפים
					נכסים לא שוטפים
103,420	124,741	-	-	8	השקעה בחברה מוחזקת
961,584	1,031,627	1,169,265	1,231,554	9	רכוש קבוע, נטו
148,459	139,567	161,259	177,578	10	רכוש קבוע בהקמה
75,927	75,927	75,927	75,927	11	זכויות מים
1,289,390	1,371,862	1,406,451	1,485,059		סך הכל נכסים לא שוטפים
1,752,315	1,763,625	1,926,286	1,915,120		סך הכל נכסים

חברה		מאוחד		ביאור	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר			
2017	2018	2017	2018		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
					התחייבויות
					התחייבויות שוטפות
4,130	4,020	12,945	12,816	12	חלויות שוטפות של הלוואות לזמן ארוך
123,817	99,591	142,918	101,490	13	ספקים ונותני שירותים
9,339	8,726	10,247	9,792	14	עובדים ומוסדות בגין שכר
68,079	64,088	68,079	68,709	15	זכאים ויתרות זכות
205,365	176,425	234,189	192,807		סך הכל התחייבויות שוטפות
					אשראי מתאגידים בנקאיים
38,008	34,000	114,892	102,844	16	הלוואות לזמן ארוך
892,582	905,961	892,582	905,961	17	הכנסות נדחות
7,556	7,647	7,556	7,647	18	אגרות חוב
276,412	272,775	277,539	273,832	19	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
-	-	65,006	63,202	20	התחייבויות בגין הסדרי זיכיון
-	-	2,130	2,010	21	התחייבויות אחרות
1,214,558	1,220,383	1,359,705	1,355,496		סך הכל התחייבויות לזמן ארוך
					התחייבויות תלויות, התקשרויות
				22	ושעבדים
332,392	366,817	332,392	366,817	23	הון עצמי
1,752,315	1,763,625	1,926,286	1,915,120		סך הכל התחייבויות והון עצמי

מר יהודה דרור כהן
 סמנכ"ל כספים

מר אלי כהן
 מ"מ סמנכ"ל

מר אבי בלשניקוב
 יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 14 באפריל 2019

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

חברת הגיחון בע"מ
דוחות על הרווח הכולל
 (באלפי ש"ח)

חברה		מאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2017	2018	2017	2018	ביאור	
530,948	532,780	553,695	561,964	24	הכנסות משירותי מים וביוב
436,594	445,293	432,921	444,751	24	עלות השירותים
94,354	87,487	120,774	117,213		רווח גולמי
(*) 44,088	46,838 (*)	44,088	46,838	25	עלויות גבייה וחובות מסופקים
(*) 24,209	19,074 (*)	28,429	23,965	26	הוצאות הנהלה וכלליות
26,057	21,575	48,257	46,410		רווח מפעולות לפני הוצאות מימון
9,436	(5,080)	2,852	(12,281)	27	הכנסות (הוצאות) מימון, נטו
35,493	16,495	51,109	34,129		רווח לאחר הכנסות (הוצאות) מימון, נטו
(6,761)	2,139	(7,558)	2,201	28	הכנסות (הוצאות) אחרות, נטו
28,732	18,634	43,551	36,330		רווח מפעולות רגילות
14,819	17,696	-	-		חלק החברה ברווח חברה מאוחדת
43,551	36,330	43,551	36,330		סך הכל רווח לשנה

(*) מויין מחדש

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

חברת הגיחון בע"מ
דוחות על השינויים בהון העצמי - חברה ומאוחד

(באלפי ש"ח)

סה"כ	הפסד נצבר	קרן הון	פרמיה על מניות ותקבולים ע"ח מניות	הון המניות (ביאור 23)	
292,485	(641,940)	1,772	932,615	38	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
43,551	43,551	-	-	-	רווח לשנה
(3,644)	(3,644)	-	-	-	מדידות מחדש של התחייבות
					נטו בגין הטבה מוגדרת, נטו
					ממס
<u>332,392</u>	<u>(602,033)</u>	<u>1,772</u>	<u>932,615</u>	<u>38</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
36,330	36,330	-	-	-	רווח לשנה
(1,905)	(1,905)	-	-	-	מדידות מחדש של התחייבות
					נטו בגין הטבה מוגדרת, נטו
					ממס
<u>366,817</u>	<u>(567,608)</u>	<u>1,772</u>	<u>932,615</u>	<u>38</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

חברת הגיחון בע"מ
דוחות על תזרימי המזומנים
 (באלפי ש"ח)

חברה		מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2017	2018	
				תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
43,551	36,330	43,551	36,330	רווח לשנה
(19,327)	(31,184)	12,610	(8,713)	התאמות הדרושות להצגת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת - נספח א'
24,224	5,146	56,161	27,617	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
				תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
				השקעות בפיתוח תשתיות-
(67,972)	(64,593)	(67,972)	(64,593)	מים
(63,998)	(42,489)	(63,998)	(42,489)	ביוב
-	-	(25,188)	(33,457)	מכון טיהור שפכים
(131,970)	(107,082)	(157,158)	(140,539)	
115,477	70,781	115,477	70,781	תקבולים בגין היטלי מים וביוב
(5,439)	(5,944)	(5,648)	(6,532)	השקעה ברכוש קבוע אחר
(749)	2,258	(9,326)	11,532	תנועה בניירות ערך, נטו
36,700	-	-	-	תנועה ביתרת חברה מוחזקת, נטו
-	-	3,468	-	תנועה בפקדונות משועבדים
249	3	249	101	תמורה ממכירת רכוש קבוע
14,268	(39,984)	(52,938)	(64,657)	מזומנים נטו ששימשו (שנבעו) לפעילות השקעה
				תזרימי מזומנים מפעילות מימון
-	-	45,291	-	קבלת הלוואות לזמן ארוך מתאגידים בנקאיים
(4,784)	(4,096)	-	(11,560)	פרעון הלוואות לזמן ארוך מתאגידים בנקאיים
(4,784)	(4,096)	45,291	(11,560)	מזומנים נטו (שנבעו) ששימשו לפעילות מימון
33,708	(38,934)	48,514	(48,600)	עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים השנה
27,834	61,542	32,019	80,533	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
61,542	22,608	80,533	31,933	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

חברת הגיחון בע"מ
דוחות על תזרימי המזומנים
 (באלפי ש"ח)

נספח א' - התאמות הדרושות להצגת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת

חברה		מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2017	2018	
39,826	48,245	60,246	68,695	<u>הוצאות (הכנסות) שאינן כרוכות בתזרימי פחת</u>
(54,196)	(58,790)	(54,196)	(58,790)	מימוש הכנסות נדחות
16,088	21,204	16,088	21,204	הפרשה לחובות מסופקים
(125)	2	(125)	(64)	הפסד (רווח) ממימוש רכוש קבוע
22	91	22	91	התאמת ערך אגרות חוב
(92)	(22)	(91)	(617)	התאמת ערך הלוואות
(214)	14,005	(181)	14,601	התאמת שווי ניירות ערך
(1,624)	-	-	-	ריבית שנוקפה לחשבון חברה מוחזקת
(14,819)	(17,696)	-	-	חלק החברה ברווחי חברה מאוחדת
(1,057)	(5,542)	(949)	(5,612)	ירידה בהתחייבויות בשל הטבות לעובדים שינויים בסעיפי רכוש והתחייבויות עליה (ירידה) ביתרות צרכנים
(11,291)	1,096	(15,105)	(1,666)	ירידה (עליה) בנכסים שוטפים אחרים
5,316	(2,400)	5,091	(562)	ירידה (עלייה) במלאי
(211)	(2,547)	(211)	(2,547)	עליה (ירידה) בספקים ונותני שירות
9,081	(24,226)	10,589	(41,697)	עליה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות
(6,466)	(3,991)	(6,558)	510	ירידה בגין הסדרי זיכיון
-	-	(2,433)	(1,804)	עליה (ירידה) ביתרות עובדים ומוסדות בגין שכר
435	(613)	423	(455)	
<u>(19,327)</u>	<u>(31,184)</u>	<u>12,610</u>	<u>(8,713)</u>	

נספח ב' - פעולות שלא במזומן

חברה		מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2017	2018	
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
3,799	1,388	3,799	1,388	חיוב צרכנים בגין הטלי מים וביוב
(3,799)	(1,388)	(3,799)	(1,388)	שינוי בהכנסות נדחות
-	(3,625)	(1,133)	(269)	השקעות ברכוש קבוע
-	-	1,133	269	שינוי בספקים
-	3,625	-	-	שינוי בחברה מאוחדת
-	-	-	-	

ביאור 1 - כללי

- א. חברת הגיחון בע"מ תאגיד הביוב והמים של אזור ירושלים (להלן - "החברה") נוסדה ביום 27 בפברואר 1996 והתאגדה בישראל. מקום העסקים העיקרי שלה ממוקם בכתובת דרך חברון 101, ירושלים. החברה עוסקת במתן שירותי מכירה ואספקת מים, מתן שירותי ביוב וטיהור שפכים בתחום העיר ירושלים, אבו גוש ומבשרת ציון. החברה פועלת בהתאם לחוק תאגידי המים והביוב, התשס"א-2011 ובהתאם לרישיון הפעלה שניתן לה לצורך הקמת ופיתוח מערכות מים וביוב וכל פעולה נוספת בתחום משק המים והביוב כפי שהוגדרו בתקנון החברה.
- ב. ביום 26 בדצמבר 1996 נחתם הסכם להעברת נכסים (התפעוליים) המשמשים לתפעול משק המים והביוב של עיריית ירושלים לחברה וכן כל פעילות העירייה בתחום המים והביוב בתמורה להקצאת מניות והלוואות.
- ג. החברה מוחזקת ע"י עיריית ירושלים 94.95% מועצה מקומית מבשרת ציון 3.5% ומועצה מקומית אבו גוש 1.55%.

תגדרות

- ד. "החברה" - חברת הגיחון בע"מ תאגיד הביוב והמים של אזור ירושלים.
- "החברה המאוחדת" - "מפעלי ביוב וטיהור ירושלים בע"מ".
- "הקבוצה" - החברה והחברה המאוחדת שלה.
- "צדדים קשורים" - כהגדרתם בגילוי דעת 29 של לשכת רואי חשבון בישראל.
- "מדד" - מדד המחירים לצרכן, כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- "עירייה" - עיריית ירושלים, בעלת המניות בחברה.
- "חוק תאגידי מים וביוב" - חוק תאגידי המים וביוב, התשס"א - 2001.
- "הממונה" - הממונה על התאגידיים ברשות המים.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

2.1 בסיס לעריכת הדוחות הכספיים

עד ליום 31 בדצמבר 2003 נחשבה ישראל למדינה בה שוררים תנאים של כלכלה היפר אינפלציונית. לפיכך, פריטים לא כספיים בדוח על המצב הכספי המוצגים על בסיס עלות הותאמו לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003. ממועד זה ואילך שימשו הסכומים המותאמים כבסיס דיווח לתקופות שלאחר יום 31 בדצמבר 2003 (להלן - "עלות היסטורית"). הדוחות הכספיים נערכו על בסיס העלות ההיסטורית.

2.2 דוחות כספיים מתואמים

2.2.1 עקרונות התאמה:

- א. הערכים המותאמים של נכסים לא כספיים אינם מייצגים בהכרח את שוויים של אותם נכסים בשוק או לחברה, אלא רק את עלותם המותאמת לשינויים שחלו בכוח הקניה הכללי של השקל.
- ב. בדוחות המותאמים למונח "עלות" תהיה המשמעות - עלות מותאמת, פרט במקרים בהם צוין אחרת.
- ג. נתוני ההשוואה שבדוחות הכספיים הותאמו גם הם לשקלים חדשים של חודש דצמבר 2017.

2.2.2 כללי התאמה:

א. דוח על המצב הכספי:

1. פריטים לא כספיים (רכוש קבוע; מניות בחברות מאוחדות; זכויות מים וזכויות במכונני טיהור שפכים והכנסות נדחות).
2. פריטים כספיים מוצגים במאזן בערכים נומינליים לתאריך המאזן.
3. נכסים והתחייבויות הצמודים למדד מוצגים לפי המדד הידוע בתאריך המאזן.
4. השווי המאזני של השקעה בחברת מאוחדת נקבע על בסיס הנתונים המותאמים של חברה זו.

ב. דוח על הרווח הכולל:

1. מרכיבי דוח על הרווח הכולל (למעט מימון) המבטאים עסקאות שבוצעו בשנת הדוח - הכנסות, הוצאות וכו' - הותאמו על פי השינויים שחלו במדד בגין חודש ביצוע כל עסקה עד למדד בגין החודש בו תמה תקופת הדוח. שחיקת יתרות כספיות אשר מתייחסות לעסקאות הנ"ל, נכללה בסעיף עלויות המימון.
2. מרכיבי הדוח על הרווח הכולל הקשורים לסעיפים לא כספיים במאזן, (בעיקר פחת והכנסות מהיטלי מים וביוב), הותאמו לפי אותו בסיס ששימש בהתאמת הסעיפים מקבילים בדוח.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך):

3. מרכיבי הדוח על הרווח הכולל הקשורים להפרשות הכלולות בדוח על המצב הכספי (כגון: התחייבויות בגין הטבות לעובדים, הפרשה לחופשה וכו'), נקבעו על בסיס השינוי ביתרות הסעיפים המאזניים המתייחסים, לאחר שהובאו בחשבון תזרימי המזומנים בגינם.
4. חלק החברה בתוצאות הפעילות של חברה מאוחדת ועסקאות משותפות נקבע על בסיס הנתונים המותאמים של חברה זו.
5. סעיף עלויות המימון, מבטא את הוצאות והכנסות המימון הריאליות, לרבות שחיקות של הפריטים הכספיים במהלך השנה.

2.3 מטבע הפעילות ומטבע ההצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח שהינו המטבע הפעיל של הקבוצה ומעוגלים לאלפי ש"ח בקירוב. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקבוצה.

2.4 מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים ושווי מזומנים כוללים מזומנים הניתנים למימוש מיידי, פיקדונות הניתנים למשיכה מיידיית וכן פיקדונות לזמן קצוב אשר אין מגבלה על השימוש בהם ואשר מועד פירעונם, במועד ההשקעה בהם, אינו עולה על שלושה חודשים.

פיקדונות אשר קיימת מגבלה לגבי השימוש בהם ופיקדונות אשר מועד פירעונם, במועד ההשקעה בהם, עולה על תקופה בת שלושה חודשים, מסווגים במסגרת השקעות לזמן ארוך.

הפרשי שער נזקפים לדוח על הרווח הכולל בתקופה בה הם נבעו.

2.5 השקעה בחברה מאוחדת

הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה כוללים את הדוחות הכספיים של החברה ושל חברה המאוחדת הנשלטת על ידי החברה. שליטה מתקיימת במקום שלחברה יש את הכוח לשלוט במדיניות הפיננסית והתפעולית של החברה המוחזקת לצורך השגת הטבות מפעילויותיה. בבחינת קיומה של שליטה, מובאות בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות, אשר ניתנות למימוש באופן מיידי או להמרה למניות החברה המוחזקת. לצורך האיחוד, מבוטלות במלואן כל העסקאות, היתרות, ההכנסות וההוצאות הבין-חברתיות.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשד):

דוחות כספיים מאוחדים (המשד)

- 2.6 מלאי
המלאי נמדד לפי עלות או שווי מימוש כנמוך שבהם.
- 2.7 הפרשה לחובות מסופקים
הדוחות הכספיים כוללים הפרשות כאחוז מהמכירות, המשקפים בצורה נאותה, לפי הערכת ההנהלה, את ההפסד הגלום בחובות, שגבייתם מוטלת בספק. בקביעת נאותות הפרשות התבססה ההנהלה על מידע שבידה לעניין שיעורי הגבייה הצפויים וכן על ניסיון העבר.
- 2.8 רכוש קבוע
2.8.1 הרכוש הקבוע מוצג על בסיס העלות בניכוי פחת שנצבר ובניכוי הפסדים מירידת ערך. העלות כוללת הוצאות הניתנות לייחוס ישיר לרכישת הנכס.
2.8.2 עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחסה במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה. שיפורים נזקפים לעלות הנכסים ואילו הוצאות אחזקה ותיקונים נזקפות לדוח רווח והפסד עם היווצרותן. מתקני מים וביוב כוללים את מצבת המתקנים ששימשו את העירייה באספקת שירותי מים וביוב ערב הקמת והפעלת התאגיד, ואשר הועברו לחברה על פי הסכם שנחתם עם העירייה ביום 26 בדצמבר 1996 וכן מתקנים אחרים שנרכשו או הוקמו מאז. שווי הנכסים שהועברו מהעירייה נקבע עפ"י השווי ההוגן ליום העברתם.
2.8.3 רכוש קבוע בהקמה - השקעה בעבודות תשתית שטרם הסתיימו.
2.8.4 מענקים - מענקים המתקבלים מהמדינה, המתייחסים להשקעות ברכוש קבוע, מקוזזים מעלות ההשקעה.
2.8.5 החברה בחרה למדוד את הרכוש הקבוע שלה לפי מודל העלות. הפחת מחושב לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן תקופת אורך החיים השימושי של הנכסים.
2.8.6 החברה בוחנת בכל תקופת דיווח את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך בהתאם להוראות תקן מספר 15 "ירידת ערך נכסים".

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשד):

2.8.7 להלן שיעורי הפחת השנתיים:

<u>שיעורי פחת</u>	
2.2% - 5%	מערכות, רשתות מים, צנרת וציוד, עבודות פיתוח ותשתיות
15% - 20%	מכונות וציוד
15% - 33%	מחשבים וציוד היקפי
15% - 20%	כלי רכב
6% - 10%	רהוט וציוד משרדי
10%	שיפורים במושכר
2% - 15%	מכון טיהור שפכים

2.9 הסדרי זיכיון למתן שירות

בהסדרי זיכיון למתן שירות בהם חברות הקבוצה מעניקות זכויות למפעילים למתן שירות. עפ"י הסכמים שנחתמו בין הצדדים. הקבוצה מיישמת את הוראות תקן בינלאומי מספר 17 - חכירות (להלן - IAS 17) ואת הפרשנות של הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי מספר 4 - קביעה אם הסדר מכיל חכירה (להלן - "IFRIC 4"). התקן ופרשנות זו מיושמות הלכה למעשה בפרקטיקה בישראל.

להלן תמצית הטיפול החשבונאי כפי שבא לידי ביטוי ב- IAS 17 וב- IFRIC 4:

2.9.1 הסדרי חכירה מסווגים כחכירה מימונית כאשר תנאי החוזה מעבירים את כל הסיכונים וההטבות המשמעותיים הנגזרים מהבעלות לחוכר. יתר החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות.

2.9.2 בעסקאות חכירה מימונית בהן מחכירה הקבוצה נכסים לישות אחרת, מכירה הקבוצה במועד תחילת החכירה בנכס בגובה הערך הנוכחי של תשלומי החכירה המינימליים. הכנסות מימון בגין חכירה מימונית מוקצות בין תקופות הדיווח החשבונאי באופן שישקפו שיעור תשואה תקופתי קבוע על השקעת הקבוצה נטו, העומדת לפרעון בגין עסקת החכירה.

2.10 רכוש אחר

החברה בחרה ליישם את מודל העלות לגבי זכויות מים שנרכשו מתברת מקורות. הזכויות האמורות צמיתות ואינן מופחתות.

2.11 ירידת ערך נכסים

החברה מיישמת את תקן חשבונאות מספר 15 - ירידת ערך נכסים (להלן - התקן). התקן קובע נהלים שעל החברה ליישם כדי להבטיח שנכסיה במאזן (שלגביהם חל התקן), לא יוצגו בסכום העולה על סכום בר-ההשבה שלהם, שהוא הגבוה מבין מחיר המכירה נטו לבין שווי השימוש (הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס וממימושו).

התקן חל על כל הנכסים במאזן, נכסי מס ונכסים כספיים (פרט לנכסים כספיים שהם השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות בנות). כמו כן קובע התקן את כללי ההצגה והגילוי לגבי נכסים שחלה ירידה בערכם, כאשר ערכו של נכס במאזן עולה על הסכום בר-ההשבה שלו.

החברה מכירה בהפסד מירידת ערך בגובה הפער בין ערכו הפנקסני של הנכס לסכום בר-ההשבה שלו. הפסד שהוכר, כאמור, יבוטל רק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת סכום בר-השבה של הנכס, מהמועד בו הוכר ההפסד האחרון מירידת ערך.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך):

2.12 מדיניות הכרה בהכנסות

2.12.1 הכנסות ממכירת מים, סילוק ביוב ושירותי טיהור שפכים נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן, על בסיס צבירה. החברה מיישמת את הוראות תקן חשבונאות מספר 25 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות.

2.12.2 הכנסות ריבית בגין פיגורים בתשלומי צרכנים נרשמות על בסיס צבירה, ככל שקיים צפי שההטבות הכלכליות הכרוכות בהכנסות אלו תזרומנה לחברה. החברה אינה נוהגת לרשום הכנסות כאמור בגין חובות שגבייתם מוטלת בספק ובגין חובות בפיגור העולה על שנה.

2.12.3 תקבולים מהיטלי פיתוח שגובה החברה בין במישרין ובין בעקיפין המתקבלים בסמוך למתן אישור הבנייה נרשמים בדוחות כהכנסות נדחות. ההכרה בהכנסות הנדחות נעשית על פי יתרת משך השימוש הממוצע של החברה, במערכות רשתות המים והביוב. קצב המימוש של ההכנסות הנדחות נקבע לפי שיעור של 4% לשנה. הכנסות אלו נכללות בהכנסה ממכירת מים, סילוק ביוב וטיהור שפכים של החברה.

2.13 שימוש באומדנים ושיקול דעת

הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, דורשת מההנהלה לערוך אומדנים ולהניח הנחות, המשפיעים על סכומי הרכוש וההתחייבויות המוצגים בדוחות הכספיים, על הגילוי בדבר נכסים מותנים על התחייבויות תלויות לתאריכי הדוחות הכספיים ועל סכומי ההכנסות והוצאות לתקופות המדווחות. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלה.

2.14 מכשירים פיננסיים

2.14.1 קיצוז מכשירים פיננסיים -

נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות, מוצגים במאזן בסכום נטו, רק כאשר קיימת לחברה זכות חוקית ניתנת לאכיפה לקיצוז, וכן קיימת כוונה לסלק את הנכס וההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולסלק את ההתחייבות בו זמנית.

2.14.2 שווי הוגן של מכשירים פיננסיים -

הסכום הפנקסני של מזומנים ושווי מזומנים, פיקדונות לזמן קצר, ניירות ערך סחירים, לקוחות, חייבים ויתרות חובה, אשראי מבנקים, התחייבויות לספקים ולנותני שרותים, וזכאים ויתרות זכות אינו שונה, באופן מהותי, מהשווי הנאות שלהם.

2.15 עסקאות עם בעל שליטה

החברה מיישמת את תקן חשבונאות מספר 23 (להלן - התקן), הקובע את הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. התקן חל, בין היתר, על עסקאות של העברת נכסים, נטילת התחייבות, שיפוי או ויתור, הלוואות בין חברה לבין בעל השליטה בה ובין חברות תחת אותה שליטה שמבוצעות לאחר 1 בינואר 2007. וכן על הלוואות שניתנו או שהתקבלו מבעל השליטה לפני מועד תחילת התקן, חלות הוראות התקן החל מיום תחילת יישומו ביום 1 בינואר 2007.

תקן זה אינו חל על עסקאות צירוף עסקים תחת אותה שליטה. במקרה של פעולות בעלות אופי של השקעת בעלים, עשוי התקן לחול גם על עסקאות עם בעלי מניות, מכוח היותם בעלי מניות.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשד):**2.16 מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של מטבע חוץ**

2.16.1 נכסים והתחייבויות במטבע חוץ או הצמודים לו, הותאמו לפי שערי חליפין היציגים כפי שפורסמו על ידי בנק ישראל ליום המאזן.

2.16.2 נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן, הותאמו לפי המדד המפורסם בגין חודש המאזן, או בהתאם לתנאי העסקאות וההסכמים.

2.16.3 פרטים על השינויים בשערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן:

2016	2017	2018	
(0.2%)	0.4%	0.8%	השינוי במדד המחירים לצרכן- בגין
(0.3%)	0.3%	0.1%	השינוי במדד המחירים לצרכן- ידוע

2.17 הטבות לאחר סיום העסקה

החל משנת 2004 החברה מחשבת את התחייבויותיה בגין הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה (בעיקר תשלומי פנסיה), באמצעות אקטואר חיצוני. חישוב זה מבוסס על כללים אקטואריים.

התחייבויות בשל הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה, המוצגות במאזן מייצגות את הערך הנוכחי של ההתחייבויות בניכוי השווי ההוגן של נכסי התוכנית.

עלות שירות שוטף ועלויות מימון נטו, נזקפות להוצאות השכר. הפרשי מדידה בגין הטבות לאחר סיום העסקה, נזקפים ישירות להון.

הטבות הקבוצה לאחר סיום העסקה כוללות פנסיה ופדיון ימי מחלה. הטבות הקבוצה לאחר סיום העסקה הינן תוכניות להטבה מוגדרת.

הוצאות בגין תכנית להטבה מוגדרת (Defined Benefit Plan) נזקפות לרווח והפסד, או מהוונות לעלות הנכס בהתאם לשיטת יחידת הזכאות החזויה (Projected Unit Credit Method), תוך שימוש בהערכות אקטואריות המתבצעות בתום כל תקופת דיווח. הערך הנוכחי של מחויבות הקבוצה בגין תכנית להטבה מוגדרת ליום 31 בדצמבר 2014 נקבע באמצעות היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים בגין התכנית תוך שימוש בשיעור היוון המתאים לתשואות שוק של אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה (עמדת סגל חשבונאית מספר 1-21 של הרשות לניירות ערך: קיומו של שוק עמוק באגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה בישראל לרבות הטיפול החשבונאי במעבר משיעור היוון המתאים לתשואות שוק של אגרות חוב ממשלתיות לשיעור היוון המתאים לתשואות שוק של אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה החל מיום 31 בדצמבר 2014).

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשד):**2.18 הפרשה לעמלות גביה**

ההפרשה לעמלת גביה, נעשית בהתאם להסכם ההתקשרות עם קבלן גביה. ההפרשה לעמלת הגביה מחושבת כפונקציה של אחוז הגביה החזוי לסוף תקופת ההתקשרות וההכנסות המצטברות מתחילת החוזה.

2.19 מדיניות ההכרה בהוצאה

ההוצאות נרשמות על בסיס מצטבר.

באור 3- מזומנים ושווי מזומנים

הרכב:

חברה		מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	2017	2018	
15,087	9,295	34,078	18,620	מזומנים
46,455	13,313	46,455	13,313	פקדונות
61,542	22,608	80,533	31,933	

באור 4- השקעות בניירות ערך

חברה		מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	2017	2018	
244,970	228,707	263,080	236,947	הרכב אגרות חוב

באור 5- צרכנים

חברה		מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	2017	2018	
234,153	238,373	252,249	259,779	הרכב:
4,437	1,451	4,437	1,451	צרכנים (1)
15,520	16,766	15,520	16,766	עיריית ירושלים
2,545	1,193	2,785	1,193	כרטיסי אשראי
44,724	43,888	46,736	45,592	המתאות לגבייה
301,379	301,671	321,727	324,781	הכנסות לקבל בגין אגרות מים וביוב
(166,015)	(187,219)	(170,427)	(191,631)	סה"כ יתרות צרכנים
135,364	114,452	151,300	133,150	בניכוי הפרשה לחובות מסופקים (2)

ביאור 5 - צרכנים (המשד):

(1) היתרה ליום 31.12.18 כוללת סך 3,172 אלפי ש"ח בגין חיוב היטל צריכת מים עודפת.

(2) הפרשה לחובות מסופקים .

חברה		מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	2017	2018	
149,927	166,015	154,339	170,427	יתרת פתיחה
16,088	21,204	16,088	21,204	הפרשה בשנת הדוח (*)
166,015	187,219	170,427	191,631	יתרת סגירה

(*) ההפרשה בחברה חושבה לפי שיעור של 3% מתוך ההכנסות משירותי מים וביוב בסך 439,390 אלפי ש"ח בשנת 2018 (שנה קודמת – 439,574 אלפי ש"ח).

(3) הנחיות חשבונאיות של רשות המיס בדבר חישוב הפרשה לחובות מסופקים :
 בתאריך 4 במרץ 2014 פרסמה רשות המיס מכתב לתאגידי המיס והביוב בדבר הנחיות לחישוב ההפרשה לחובות מסופקים. העקרונות שנקבעו בו הם כדלקמן:
 החובות המסופקים יכללו סיכום של הפרשה כללית והפרשה ספציפית. לעניין זה:
 "הפרשה כללית" - סך החיובים בשנה השוטפת, כשהוא מוכפל בשיעור החיובים שלא נגבו הנמוך ביותר, שהיה בארבע שנים האחרונות. לסכום זה, יתווסף סך כל החובות שגילם מעל שלוש שנים ואשר אינם מצויים בהסדר תשלומים ויפחת ממנו סכום ההפרשה הספציפית, ככל שהייתה, בגין התקופה השוטפת.
 "הפרשה ספציפית" - אומדן שיערך ע"י התאגיד, בהתייחס לחובות ספציפיים בגין חייבים שלא ניתן לאתרם, חייבים בכינוס נכסים, או בהליכי פשיטת רגל או פירוק וחובות אחרים שהתאגיד סובר שלא יגבו במלואם או חלקם.
 לדעת הנהלת החברה יישום הוראות אלו, אינו עולה בקנה אחד עם יתרתם הסבירה של החובות המסופקים בחברה, שכן הניסיון הנצבר של החברה מלמד כי שיעורי הגבייה עולים גם לאחר ארבע שנים.

חברת הגיחון בע"מ
ביאורים לדוחות הכספיים
 (באלפי ש"ח)

באור 6 - נכסים שוטפים אחרים

הרכב:

חברה		מאוחד	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2017	2018	2017	2018
11,056	12,418	11,871	13,605
2,699	4,148	3,245	4,946
1,762	1,439	1,762	1,439
794	704	3,306	704
153	155	153	205
16,464	18,864	20,337	20,899

מוסדות
 הוצאות מראש
 עיריית ירושלים
 מקדמות לספקים
 פגיעה בעבודה

באור 7 - מלאי

חברה ומאוחד	
ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
267	245
4,745	7,174
(427)	(287)
4,318	6,887
4,585	7,132

הרכב:
 מלאי מים
 מלאי חומרים וחלקי חילוף
 בניכוי הפרשה למלאי מת

ביאור 8 - השקעה בחברה מאוחדת

א. חברת מפעלי ביוב וטיחור ירושלים בע"מ

חברה שמטרתה העיקרית הינן הקמת מפעלי ביוב להולכת השפכים מהעיר ירושלים וסביבתה, טיהורם ומכירתם לצרכים חקלאיים ואחרים. שיעור ההחזקה בחברה המאוחדת עומד על 95.9%. כספים שהועברו בשנים קודמות מהחברה לחברה המאוחדת סווגו כתשלומים על חשבון מניות בהתאם לכוונת החברה המאוחדת להנפיק תמורתם מניות נוספות לחברה. בדצמבר 2017 נחתם הסכם בין החברה לחברת הבת, לפיו פרעה חברת הבת את החלוואות לחברה בסך של כ-46 מיליון ש"ח ובאמצעות הנפקת שטר הון לחברה בסך של 15 מיליון ש"ח. שטר ההון לא צמוד למדד המחירים לצרכן ולא נושא ריבית או תשואה כלשהי. פרעון שטר ההון לא יהיה לפני חמש שנים ממועד ההנפקה.

ב. הרכב ההשקעה:

חברה	
ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
23,153	23,153
-	-
15,000	15,000
6,168	6,168
5,174	5,174
53,925	75,246
103,420	124,741

הרכב השקעה
 עלות המניות
 הלואה לחברה מאוחדת
 שטר הון
 חלק החברה בקרנות הון
 תשלומים על חשבון מניות
 חלק החברה ברווחים

חברת הגנתון בע"מ
ביאורים לידוחות הכספיים
 (באלפי ש"ח)

ביאור 9 - רכוש קבוע

מ א ו ת ד

חרכב :

סדר"כ במאות	פיתוח מערך פיתוח	מכונות טיחור שמפלים	מחשבים תיחור משדרי	מבנים ושיפוטים במשקל	כלי רכב	תשתיות ביות	תשתיות מים	
2,948,732	74,618	558,070	27,822	13,288	10,042	1,051,331	1,213,561	עלות- יתרה ליום 1.1.2018
131,027	1,704	12,150	3,182	806	837	67,931	44,417	תוספות גריעות
(181)	(3)	(3)	(3)	-	(175)	-	-	
3,079,578	76,319	570,220	31,001	14,094	10,704	1,119,262	1,257,978	יתרת עלות ליום 31.12.2018
1,779,467	70,485	350,879	20,976	6,584	5,969	662,891	661,683	פחת נעבר- יתרה ליום 1.1.2018
68,695	2,068	20,341	1,230	719	1,394	9,236	33,707	תוספות גריעות
(138)	-	-	(2)	-	(136)	-	-	
1,848,024	72,553	371,220	22,204	7,303	7,227	672,127	695,390	יתרת פחת נעבר ליום 31.12.2018
1,231,554	3,766	199,000	8,797	6,791	3,477	447,135	562,588	עלות מומחית - ליום 31.12.2018
2,617,658	72,034	508,148	25,710	12,983	9,984	934,042	1,054,757	יתרה ליום 1.1.2017
331,663	2,589	49,922	2,116	305	638	117,289	158,804	תוספות גריעות
(589)	(5)	-	(4)	-	(580)	-	-	
2,948,732	74,618	558,070	27,822	13,288	10,042	1,051,331	1,213,561	יתרת עלות ליום 31.12.2017
1,719,797	68,425	330,493	19,861	5,835	5,135	656,898	633,150	פחת נעבר- יתרה ליום 1.1.2017
60,246	2,060	20,386	1,116	749	1,409	5,993	28,533	תוספות גריעות
(576)	-	-	(1)	-	(575)	-	-	
1,779,467	70,485	350,879	20,976	6,584	5,969	662,891	661,683	יתרת פחת נעבר ליום 31.12.2017
1,169,265	4,133	207,191	6,846	6,704	4,073	388,440	551,878	עלות מומחית - ליום 31.12.2017

חברת הגיחון בע"מ
ביאור לזיכרון הכספים
(באלפי ש"ח)
ביאור 9 - רכוש קבוע (המשך)

		ה ר ב ח						
סה"כ בסמך	פיתוח מערך תמיכתי	מחשבים ותיק משד"י	מבנים ושימושים במשכן	כלי רכב	תשתיות ביוג	תשתיות מים		
2,389,616	74,618	27,093	13,149	9,867	1,051,328	1,213,561	עלות- יתרה ליום 1.1.2018	
118,292	1,704	2,765	806	669	67,931	44,417	תוספות	
(6)	(3)	(3)	-	-	-	-	גריעות	
2,507,902	76,319	29,855	13,955	10,536	1,119,259	1,257,978	יתרת עלות ליום 31.12.2018	
							פחת נכבד-	
1,428,032	70,485	20,563	6,445	5,965	662,891	661,683	יתרה ליום 1.1.2018	
48,245	2,068	1,141	719	1,374	9,236	33,707	תוספות	
(2)	-	(2)	-	-	-	-	גריעות	
1,476,275	72,553	21,702	7,164	7,339	672,127	695,390	יתרת פחת נכבד ליום 31.12.2018	
1,031,627	3,766	8,153	6,791	3,197	447,132	562,588	עלות מופחתת - ליום 31.12.2018	
2,108,676	72,034	25,190	12,844	9,809	934,042	1,054,757	יתרה ליום 1.1.2017	
281,529	2,589	1,907	305	638	117,286	158,804	תוספות	
(589)	(5)	(4)	-	(580)	-	-	גריעות	
2,389,616	74,618	27,093	13,149	9,867	1,051,328	1,213,561	יתרת עלות ליום 31.12.2017	
							פחת נכבד-	
1,388,671	68,425	19,460	5,696	5,042	656,898	633,150	יתרה ליום 1.1.2017	
39,826	2,060	1,109	749	1,382	5,993	28,533	תוספות	
(465)	-	(6)	-	(459)	-	-	גריעות	
1,428,032	70,485	20,563	6,445	5,965	662,891	661,683	יתרת פחת נכבד ליום 31.12.2017	
961,584	4,133	6,530	6,704	3,902	388,437	551,878	עלות מופחתת- ליום 31.12.2017	

הרכב:

ביאור 9 - רכוש קבוע (המשד):

א. מכוני טיהור שפכים (בחברת מאוחדת):

1. מכוני טיהור שפכים מערבי

(א) הפרויקט כולל מכוני טיהור שפכים באזור נחל שורק, קווי הולכה מירושלים אליו, מנהרה בין נחל רפאים לנחל שורק וכביש העוקף את מכוני הטיהור. בסוף יוני 1999, הופעל המכוני ומאז הוא קולט את שפכי מערב ירושלים ומועצות מקומיות אחרות. מכיוון שהמנהרה בין נחל רפאים לנחל שורק מופעלת על ידי החברה הועברה המנהרה מהחברה המאוחדת לחברה ביום 1.1.2014.

(ב) הזכויות במקרקעין

המקרקעין עליהם בנוי מכוני הטיהור הינן מקרקעין בבעלות עיריית ירושלים. על פי עקרונות הסכם העברת הנכסים מידי עיריית ירושלים לחברה שנחתם ביום 26.12.96, העניקה עיריית ירושלים לחברה רישיון שימוש בלתי מוגבל (פרט לבעלות) ו/או זיקת הנאה בנכסים המשמשים את מערכת המים, הביוב והניקוז, וזאת על מנת שהחברה תוכל לנהל, להפעיל, להחזיק, לתחזק, להרחיב, לשכלל ולשפר את המערכות הנ"ל. על פי עקרונות ההסכם הוענקו לחברה זכויות כאמור לעיל גם במקרקעין עליהם בנוי מכוני הטיהור. מתוקף זכויותיה על פי ההסכם העניקה החברה לחברה המוחזקת זכויות שימוש במקרקעין האמורים.

2. תחנת שאיבה ומכוני טיהור שפכים חומת שמואל

2.1 תחנת שאיבה – חומת שמואל

א. כוללת תחנת שאיבה להולכת שפכים משכונת חומת שמואל עד למכוני לטיהור שפכים מערבי.

ב. כולל קו סניקה של הביוב לרחוב דרך חברון, ירושלים, מופעל מדצמבר 2011.

2.2 מכוני טיהור שפכים חומת שמואל

א. כולל הקמת מכוני לטיהור שפכים בשכונת חומת שמואל. המכוני החל לפעול בחודש אפריל 2013.

ב. מכוני טיהור שפכים נבנה על קרקע השייכת למינהל מקרקעי ישראל (להלן "המינהל") המינהל הקצה את הקרקע לעיריית ירושלים.

חברת הגיחון בע"מ
ביאורים לדוחות הכספיים
 (באלפי ש"ח)

ביאור 10 - רכוש קבוע בהקמה

מאוחד				
סה"כ	מכוני טיהור שפכים	תשתיות ביוב	תשתיות מים	
<u>161,259</u>	<u>12,800</u>	<u>106,679</u>	<u>41,780</u>	עלות ליום 01.01.2018
78,658	25,279	20,403	32,976	תוספות
239,917	38,079	127,082	74,756	
				בניכוי:
<u>(62,339)</u>	<u>(68)</u>	<u>(45,846)</u>	<u>(16,425)</u>	רכוש שהופעל במשך השנה
<u>177,578</u>	<u>38,011</u>	<u>81,236</u>	<u>58,331</u>	עלות ליום 31.12.2018

חברה			
סה"כ	תשתיות ביוב	תשתיות מים	
<u>148,459</u>	<u>106,679</u>	<u>41,780</u>	עלות ליום 01.01.2018
53,379	20,403	32,976	תוספות
201,838	127,082	74,756	
			בניכוי:
<u>(62,271)</u>	<u>(45,846)</u>	<u>(16,425)</u>	רכוש שהופעל במשך השנה
<u>139,567</u>	<u>81,236</u>	<u>58,331</u>	עלות ליום 31.12.2018

מכון טיהור שפכים

1. מכון טיהור שפכים מזרחי קדרון

היתרה כוללת השקעת החברה המאוחדת בהקמת מט"ש וקווי הולכה של שפכי מכון טיהור שפכים באזור נחל קידרון. תכנון כולל הסטת הערוץ להסדרת הנחל, הקמת מתקן קדם ובריכת ויסות.

2. מכון טיהור שפכים מערבי

היתרה כוללת השקעות החברה המאוחדת בהרחבת מכון טיהור שפכים מערבי. תכנון השדרוג כולל שדרוג פריכות וטיפול ביולוגי, הקמת קו בוצה נוסף, סינון ממברנלי, הקמת בריכת ויסות והקמת בריכת ויסות והקמת מתקן לטיפול בחנקן.

3. מכון טיהור שפכים חומת שמואל

היתרה כוללת השקעת החברה המאוחדת בהרחבת מכון טיהור השפכים חומת שמואל. תכנון ההרכבה כולל רכישות ממברנות, ציוד ושירותים להגדלת הספיקה של המכון.

חברת הגיחון בע"מ
ביאורים לדוחות הכספיים
 (באלפי ש"ח)

ביאור 11 – זכויות מים

א. הרכב:

חברה		מאוחד	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2017	2018	2017	2018
75,927	75,927	75,927	75,927

זכויות לרכישת מים

ב. **זכויות במניות חברת מקורות**

• במסגרת הנכסים, הזכויות וההתחייבויות שנרכשו על ידי החברה מעיריית ירושלים, במועד התאגדותה, נכללו "זכויות" שנרכשו ע"י העירייה ממקורות חברת מים בע"מ, לאספקת מים, בהיקף של 57,449 אלפי מ"ק לשנה. בעת שהעירייה רכשה בשעתו את ה"זכויות" הללו, נתקבלו בידה, תמורת חלק מהן, מניות מסוג ג' ו/ או התחייבות להקצאת מניות כאמור, על ידי מקורות חברת מים בע"מ.

• ביום 13 בפברואר 2001, העבירה העירייה את מניותיה למדינה, במסגרת הסכם הבראה עליו חתמה עם המדינה. בשעה שעניין זה התברר לחברה, היא פנתה בדרישה לעירייה לקבלת תמורה בגינן. בתגובה, העירייה טענה כי מניות אלו הועברו למדינה ללא תמורה, כי מדובר, כך לטענתה, בסוגיה מורכבת מהעבר הרחוק וכי אין לעירייה כל חבות לתשלום בגין מניות אלו, שהועברו על ידה, כאמור, ללא תמורה.

• ביום 29.7.1997 פנו מספר תובעות (להלן: "מבקשות") לבית המשפט המחוזי בירושלים בבקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד מדינת ישראל, רשות החברות הממשלתיות ומקורות חברת מים בע"מ. עניינה של התובענה בהסכמים שחתמו המבקשות עם מקורות עד שנת 1982, לאספקת מים. ההסכמים כללו, בין היתר, הקצאת "מניות סוג ג'" של מקורות למבקשות, או התחייבות של מקורות להקצאת מניות כאמור. הסכמים דוגמת אלו נחתמו עם מספר רב של גופים התיישבותיים, מפעלים ורשויות מקומיות. בית המשפט אישר באופן חלקי את הבקשה לאישור תובענה כייצוגית, ודחה את חלקה.

• ביום 7.11.2012 נתקבל פסק דין בבית המשפט המחוזי בירושלים לאישור הסכם הפשרה אליו הגיעו הצדדים. עיקרו של הסכם הפשרה, כוללים, בין היתר, רכישה של כלל מניות מקורות המוחזקות בידי צרכנים וכן רכישת הזכות להקצאת מניות, שבידי אלו שניתנה להם התחייבות להקצאת מניות, לרבות אלו שנמנו עם מבקשי מניות או מחזיקי מניות נכון ליום 29.7.1997 ולאחר המועד האמור חתמו על כתב ויתור לטובת המדינה, או המחזיק את מניותיהם או את זכויותיהם לטובת המדינה. תמורת רכישת המניות ע"י מקורות ו/או המדינה, ישולמו 98 מיליוני ש"ח לכלל התובעים.

מים (המשך זכויות – ביאור 11)

• ביום 19 באפריל 2015 ובתאריך 10 באוגוסט 2015 פנו יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל החברה אל מנכ"ל עיריית ירושלים בדרישה כי העירייה תעביר לחברה כספים שהתקבלו ו/או שיתקבלו בקופת העירייה תמורת המניות ו/או הזכות למניות בחברת מקורות.

• ביום 21 ביוני 2015 נתקבלה חוות דעת בקשר למהות התשלומים בגין זכויות מים בעדס הוקצו בעבר מניות לעיריית י-ם שבה עלה כי המניות שהוקצו בעבר לצרכני המים, לא היה בהם משום השקעה רגילה במניות, קרי אין מדובר בתשלום שתמורתו התקבלו מניות כדרך שמקובל בהשקעה רגילה במניות, אלא בתשלום שנועד לרכישת "זכויות מים" לגבי מקורות נהגה במקביל גם להנפיק לצרכנים מניות, בגין אותו סכום, אף שעניינו היה רכישת זכויות מים.

• יתרה מזאת, כך נקבע בחוות הדעת, אין כל ספק שהמניות שהיו בידי החברה מקורן בהשקעות שהיו בידה במסגרת תפעול משק המים והקמתו, ולא כהשקעה נפרדת העומדת בפני עצמה, ללא כל קשר להפעלת משק המים והקמתו. מכיוון שכך ומאחר שבעת הקמת החברה, נרכשו על ידה כל הנכסים הקשורים במשק המים והביוב, הרי שמניות אלו נרכשו אף על ידי החברה.

• ביום 6 בספטמבר 2015 התקבלה תשובה של היועץ המשפטי של עיריית ירושלים, כי לדעת העירייה, מבחינה משפטית, אין כל חבות לעירייה להעביר סכום כלשהו מהסכומים שקיבלה ו/או את זכאותה למניות נוספות במקורות, על פי הסכם הפשרה שקיבל תוקף של פסק דין בפרשת המניות

• בשלהי 2018 הגישה החברה תביעה לבית משפט המחוזי בירושלים לגילוי חשבונות ובנוסף לסעד של כ-3 מיליון ₪ בנוגע לסכומים שלמיטב ידיעת החברה הועברו לעירייה חלף מניות מקורות כתוצאה מפסק הדין הנ"ל. העירייה הגישה כתב הגנה והתיק ממתין לקביעת דיון.

ביאור 12 - אשראי לזמן קצר

חברה		מאוחד	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2017	2018	2017	2018
4,130	4,020	12,945	12,816

חלויות שוטפות של הלוואות לזמן ארוך

חברת הגיחון בע"מ
ביאורים לדוחות הכספיים
 (באלפי ש"ח)

באור 13 - ספקים ונותני שירותים

חברה		מאוחד	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2017	2018	2017	2018
15,936	23,774	15,936	23,774
69,822	57,987	72,245	59,886
38,059	17,830	54,737	17,830
123,817	99,591	142,918	101,490

הרכב:

מקורות חברת מים בע"מ (1)
 ספקים ונותני שירותים
 הוצאות לשלם (2)

(1) לא כולל הוצאות לשלם
 (2) הוצאות לשלם:

חברה		מאוחד	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2017	2018	2017	2018
23,642	10,683	23,642	10,683
14,417	7,147	31,095	7,147
38,059	17,830	54,737	17,830

מקורות חברת מים בע"מ
 אחרים

באור 14 - עובדים ומוסדות בגין שכר

חברה		מאוחד	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2017	2018	2017	2018
6,514	6,070	6,720	6,306
2,825	2,656	3,527	3,486
9,339	8,726	10,247	9,792

הרכב:

מוסדות ועובדים בגין שכר
 הפרשה לחופשה

באור 15 - זכאים ויתרות זכות

חברה		מאוחד	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2017	2018	2017	2018
16,498	16,982	16,498	16,982
18,273	24,352	18,273	24,352
9,148	2,487	9,148	2,487
3,322	3,172	3,322	3,172
2,284	2,284	2,284	2,284
6,844	6,281	6,844	6,281
2,990	5,482	2,990	5,482
8,680	3,020	8,680	7,641
40	28	40	28
68,079	64,088	68,079	68,709

הרכב:

חלויות שוטפות בגין הטבות לעובדים
 הפרשה לתביעות בגין נזיקין
 עמלות גבייה לשלם
 היטל צריכה עודפת
 הפרשה בגין צריכה מעל ההקצבה
 זכאים בגין פקדונות מים
 התחייבות לביצוע עבודות בשיקום
 זכאים אחרים
 הכנסות מראש

חברת הגיחון בע"מ
ביאורים לדוחות הכספיים
 (באלפי ש"ח)

באור 16- הלוואות לזמן ארוך
א. הרכב:

חברה		מאוחד			
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר			
2017	2018	2017	2018		
138	20	85,837	77,660	(ד)	בנק דקסיה לישראל בע"מ והראל
42,000	38,000	42,000	38,000	(ה)	בנק איגוד
42,138	38,020	127,837	115,660		סה"כ הלוואות לזמן ארוך
(4,130)	(4,020)	(12,945)	(12,816)		בניכוי חלויות שוטפות
38,008	34,000	114,892	102,844		

ב. שיעורי ריבית

חברה		מאוחד		לא צמודה	צמודה ^(*)	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר				
2017	2018	2017	2018			
-	-	90	-	0.90%		בנק דקסיה
138	20	138	20	3.50%		בנק דקסיה
-	-	4,604	3,954	-	P+0.3%	בנק דקסיה
-	-	29,463	27,277	2.28%	-	בנק דקסיה
-	-	25,000	23,367	2.31%	-	בנק דקסיה
42,000	38,000	42,000	38,000	-	3.730%	בנק איגוד
-	-	26,542	23,042	-	p+0.43%	בנק דקסיה+הראל
42,138	38,020	127,837	115,660			

(*) הצמדה למדד המחירים לצרכן

ג. מועדי פרעון הלוואות

חברה		מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	2017	2018	
4,130	4,020	12,945	12,816	שנה ראשונה חלות שוטפת
4,008	4,000	12,734	12,796	שנה שנייה
4,000	4,000	12,726	12,796	שנה שלישית
4,000	4,000	12,726	12,796	שנה רביעית
26,000	22,000	76,706	64,456	שנה חמישית ואילך
42,138	38,020	127,837	115,660	

ביאור 16 - הלוואות לזמן ארוך (המשך)

ג. בנק דקסיה ישראל בע"מ

1. החברה המאוחדת חתמה הסכם בין בנק דקסיה ישראל בע"מ וקבוצת הראל למתן הלוואות לחברה בסכום קרן כולל בסך 35 מיליון ש"ח, לפרעון ב-120 תשלומי קרן חודשיים שווים עד יולי 2025.
2. החברה המאוחדת חתמה על הסכמים עם בנק דקסיה לקבלת הלוואות שונות לצורך הקמת מכוני טיהור שפכים ותשתית לאיסוף וסילוק שפכי ירושלים.
  - (א) הכספים ישמשו אר ורק למטרת איסוף וסילוק שפכי מערב ירושלים.
  - (ב) ההלוואות לתקופה של 12 - 10 שנה, נפרעות בתשלומים חודשיים שווים, לפי תנאי כל הלוואה בנפרד הלוואה בנפרד.

ד. בנק איגוד

- לצורך מימון פרעון אג"ח שהונפקו בעבר למגדל חברה לביטוח בע"מ, החברה חתמה על הסכם עם בנק איגוד לקבלת הלוואה על סך 60 מיליון ש"ח. הלוואה כאמור תפרע ב-60 תשלומי קרן שווים רבעוניים, החל מתאריך 2 באוגוסט 2013. ההלוואה נושאת ריבית שנתית של פריים + 0.23%.

באור 17- הכנסות נדחות

הרכב:

חברה ומאוחד	
ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
844,924	906,205
122,382	77,488
(61,101)	(65,497)
906,205	918,196
(13,623)	(12,235)
892,582	905,961

יתרת פתיחה
 הכנסות שנתקבלו בשנת הדוח
 בניכוי : הכנסה שהוכרה

 בניכוי סכומים לגבייה
 יתרה נטו

ביאור 18 - אגרות חוב

א. הרכב

חברה ומאוחד	
ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
7,556	7,647
7,556	7,647

אגרות חוב לעיריית ירושלים^(ב)

ב. אגרות חוב לעיריית ירושלים

אגרות החוב שהונפקו לעיריית ירושלים עומדות לפרעון במועדים עליהם יחליט דירקטוריון החברה ולאחר שתינתן הודעה כאמור לבעלים הרשומים של אגרות החוב לפחות חודשיים מראש.

אגרות החוב נושאות ריבית שנתית בשיעור 4% לשנה וצמודות למדד המחירים לצרכן (מדד הבסיס- מדד דצמבר 1995). הריבית נפרעת בכל רבעון. אגרות החוב מובטחות במישכון לטובת עיריית ירושלים, שקדימותו לאחר ההלוואות מהבנקים והאג"ח מחברת מגדל. המשכון ללא הגבלה בסכום, הינו על כל זכויות החברה בנכסי מערכת המים (לא כולל מערכת הביוב ו/או הניקוז) אשר הועברו לחברה מאת העירייה.

הפרעון האחרון שנפרע ע"ח הקרן שולם ב- 31.12.2009.

חברת הגיחון בע"מ
ביאורים לדוחות הכספיים
 (באלפי ש"ח)

ביאור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים

באור 19 - התחייבות בשל הטבות לעובדים

א. ההרכב:

חברה		מאוחד	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2017	2018	2017	2018
274,677	270,522	274,677	270,522
1,735	2,253	2,862	3,310
276,412	272,775	277,539	273,832

התחייבויות נטו בגין הטבות לאחר סיום העסקה:
 ערך נוכחי של ההתחייבויות בגין הטבה מוגדרת

הפרשה לפיצויים
 סה"כ

חברה ומאוחד	
ליום 31 בדצמבר	
2017	2018
293,652	290,190
(2,477)	(2,686)
291,175	287,504
(16,498)	(16,982)
274,677	270,522

התחייבויות נטו בגין הטבות לאחר סיום העסקה:

ערך נוכחי של ההתחייבויות בגין הטבה מוגדרת
 שווי הוגן של נכסי התוכנית
 סה"כ
 בניכוי - חלויות שוטפות
 סה"כ התחייבויות, נטו

**ב. תנועה בהתחייבויות התכנית
 בשנת 2018**

סה"כ	מחלה	פנסיה		
		סה"כ	נכסי תוכנית	התחייבות
291,175	4,134	287,041	(2,477)	289,518
2,968	191	2,777	-	2,777
(117)		(117)	(117)	-
(18,758)	(380)	(18,378)	-	(18,378)
(88)	-	(88)	(88)	-
9,885	78	9,807	(4)	9,811
2,439	528	1,911		1,911
287,504	4,551	282,953	(2,686)	285,639

יתרה ליום 1 בינואר 2018
 עלות שירות שוטף
 הפרשות לתכנית על ידי המעביד
 הטבות ששולמו מנכסי תוכנית
 תשואה צפויה על נכסי התוכנית
 הוצאות (הכנסות) ריבית
 הפסד (רווח) אקטוארי, נטו
 יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

חברת הגיחון בע"מ
ביאורים לדוחות הכספיים
 (באלפי ש"ח)

ביאור 19 - התחייבויות נטו בגין הטבות לאחר סיום העסקה (המשך):

		פנסיה			תנועה בהתחייבויות התכנית:
ס"כ	מחלת	ס"כ	נכסי תוכנית	התחייבות	בשנת 2017
290,279	2,396	287,883	(2,347)	290,230	יתרה ליום 1 בינואר 2017
4,561	1,801	2,760	-	2,760	עלות שירות שוטף
(176)	-	(176)	(176)	-	הפרשות לתכנית על ידי המעביד
(17,903)	(106)	(17,797)	-	(17,797)	הטבות ששולמו מנכסי תוכנית
(83)	-	(83)	(83)	-	תשואה צפויה על נכסי התוכנית
10,889	80	10,809	-	10,809	הוצאות (הכנסות) ריבית
3,608	(37)	3,645	129	3,516	הפסד (רווח) אקטוארי, נטו
291,175	4,134	287,041	(2,477)	289,518	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017

ההנחות האקטואריות העיקריות לתום תקופת הדיווח:

ההנחות האקטואריות העיקריות לגבי תוכניות להטבה מוגדרת למועד הדיווח הינן:

1. שיעורי התמותה מבוססים על השיעורים שפרסם הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר בחוזר פנסיה 2017-3-6, לוח פ-ב1.
2. שיעורי העזיבות נקבעו על בסיס ניסיון העבר של החברה ובהתאם לשנות הוותק.
3. החל מיום 31 בדצמבר 2014, בהתאם לעמדת סגל חשבונאית מספר 1-21 של הרשות לניירות ערך בישראל בדבר קיומו של שוק עמוק לאגרות חוב קונצרניות, לצורך היוון המחויבות בגין הטבות לעובדים, עושה הקבוצה שימוש בשיעור ההיוון המתאים לתשואות השוק על אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה.
4. שיעורים שונים המשמשים בחישוב האקטוארי:

ליום 31 בדצמבר	
2017	2017

2%	2%
1%	1-2%

שיעור העלאות שכר חזויות
 שיעורי תחלופה ועזיבה

א. הפרשה לפנסיה ופיצויים

דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את החברה וחברות מאוחדות לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה (לרבות עובדים העוזבים את מקום העבודה תחת נסיבות ספציפיות אחרות). חישוב ההתחייבות בשל סיום יחסי עובד-מעביד מתבצע על פי הסכם העסקה בתוקף ומבוסס על משכורת העובד אשר לדעת ההנהלה, יוצרת את הזכות לקבלת הפיצויים.

לחברה ולחברה מוחזקת אישור ממשרד העבודה והרווחה בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, תשכ"ג-1963, על פיו הפקדוניתה השוטפות בקרנות פנסיה ו/או בפוליסות בחברות ביטוח, פוטרות אותה מכל

ביאור 19 - התחייבויות נטו בגין הטבות לאחר סיום העסקה (המשך):

התחייבות נוספת לעובדים, בגינם הופקדו הסכומים כאמור לעיל. לקבוצה לא תהיה מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים אם לתכנית לא יהיו מספיק נכסים כדי לשלם את כל הטבות העובד המתחייבות לשירות העובד בתקופה השוטפת ובתקופות הקודמות.

בעת הקמת החברה נחתם הסכם ביום 26 בדצמבר 1996 בין העירייה לחברה, וכן נחתם הסכם בתאריך 2 במרץ 1998 בין העירייה לבין החברה לבין "ארגון העובדים" כהגדרתו בהסכם. בהסכמים אלו נקבע כי עובדי העירייה שהועסקו באגף משק המים והביוב שבעיריית ירושלים, לפי הפירוט בנספח שצורף להסכם, יועברו לחברה בדרך של השאלה ובתנאים כמפורט בהסכם.

תקופת ההשאלה נקבע כי תהיה למשך 10 שנים, שיחלו ביום 01/01/1998 ויסתיימו ביום 31/12/2007, ולעובדים שגילם היה פחות מ- 50 שנה במועד תחילתה ולמשך 12 שנים שיסתיימו ביום 31/12/2009, לעובדים שגילם מעל 50 שנה במועד התחולה. (בתקופת ההשאלה עובדים שבחרו לחזור לעירייה יחולו עליהם הכללים שנקבעו בהסכם). כמו-כן, הוסכם כי בתקופת ההשאלה יחולו על העובדים כל הזכויות (והחובות) החלות על עובדי העירייה ואילו לאחר תקופת ההשאלה, יחתם הסכם קיבוצי בין העובדים הנ"ל לבין החברה שיסדיר את תנאי שכרם מכאן ואילך.

בתאריך 02.05.2012 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין החברה, לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה מרחב ירושלים, הסתדרות המעוף ירושלים וועד עובדי הגיחון. ההסכם אושר על ידי הממונה על השכר באוצר ובכל הנוגע לעובדים הכלולים בו הוא מחליף את ההסדרים שהיו נהוגים קודם לכן. ההסכם שנחתם חל על 83 עובדים שהועברו מהעירייה, על 46 עובדים המועסקים ב"דירוג-דרגה" בחברה, במועד החתימה על ההסכם, על פי רשימה שמית, ועל עובדים אשר יתקבלו לעבודה בחברה לאחר מועד חתימת ההסכם ומשכורתם תחושב לפי הסכמים קיבוציים. ההסכם החדש לא חל על עובדים המועסקים בחוזה אישי נכון ליום 02.05.2012 או על עובדים אשר יועסקו בחוזה אישי בעתיד.

ב. מדידה אקטוארית של ההתחייבויות לאחר סיום העסקה

מדידת התחייבויות החברה בשל סיום יחסי עובד מעביד לאחר סיום העסקה בגין תשלומי פנסיה התבססה החברה על חישובים אקטואריים שנערכו על ידי אקטואר חיצוני. החישובים בוצעו בהתאם להנחיות תקן חשבונאות בינלאומי מספר 19 (IAS 19).

הערכת ההתחייבויות האקטוארית מבוססת על תחזית של תזרימי כספים עתידיים צפויים על פי הנחות אקטואריות. תזרימים אלו עלולים להיות שונים מהצפוי, עקב שוני אפשרי בין המציאות בפועל, ובין התחזיות. גם מערכת ההנחות עליהם מבוסס המאזן האקטוארי כפופה לשינויים העשויים לחול בה בעתיד לדוגמא: שינויים בהערכת תוחלת החיים, שינויים רגולטורים, שינויים כלכליים וכו'.

ג. הפרשה לזמי מחלה

החברה מחשבת את העתודה עבור עובדי החברה אשר בדירוג-דרגה. לעניין זה, הזכאות הנצברת בגין ימי מחלה היא 30 ימים לכל שנת עבודה תחשיב הזכאות נערך בהתאם לכללי התקשי"ר.

חברת הגיחון בע"מ ביאורים לדוחות הכספיים

(באלפי ש"ח)

ביאור 20 - התחייבויות בגין הסדרי זיכיון

מכון טיהור שפכים "אוג החדש" (לשעבר נבי מוסא) (להלן – המכון) - בשנת 2008 חברת מפעלי ביוב וטיהור ירושלים בע"מ (מבט"י) התקשרה בחוזה עם חברת מנרב אחזקות להקמה, תפעול ואחזקה של מתקן לטיהור שפכים באזור נבי מוסא, בשיטת B.O.T לתקופה של 24 שנים ו- 11 חודשים שבסיומה יועבר המתקן לבעלות חברת מבט"י. בחודש נובמבר 2009 התקבל האישור הסופי של חברת מבט"י ושל הרשויות, לתכנון העקרוני של הפרויקט, כמו כן נחתמה תוספת להסכם בעניין הוספת מתקן סינון על חשבון מבט"י כחלק מדרישות הרישוי.

ביום 1.11.2010 אישר הקבינט הכלכלי של הממשלה את הקמת שותפות נבי מוסא בין מקורות פיתוח וייזום ולבין חברת מנרב אחזקות בע"מ.

ההסכם כולל התחייבות של חברת מבט"י לכמות שפכים מינימלית שלא תקטן מ- 7 מיליון מ"ק שפכים בשנה בתמורה לסך של 1.12 ש"ח למ"ק שפכים צמודים למדד חודש יוני 2007.

חברת הבת רשמה רכוש קבוע בסך 73 מיליון ש"ח ובמקביל רשמה התחייבות לפי ערך נוכחי של התשלומים העתידיים לזכיון. המכון החל לפעול בחודש ספטמבר 2014.

לאחר תאריך המאזן ביטלה מבט"י את הסכם הזיכיון. הזכיון וחברת מבט"י מינו מעריך בלתי תלוי לקביעת הסכום שמגיע לזכיון עקב ביטול הזיכיון.

חברת מבט"י והזכיון סיכמו על התמורה המגיעה לזכיון בסך 73 מיליון ש"ח והעברת זכויות הזכיון לחברת מבט"י על בסיס הערכה האמורה.

ביאור 21 - התחייבויות אחרות

בחודש נובמבר 2012 נחתם הסכם בין החברה המאוחדת לבין מועצה אזורית גוש עציון (להלן: המועצה) (לגבי הישוב - הר גילה). לפי ההסכם חוברו קווי השפכים של הר גילה למערכת איסוף והולכה של מתקן הטיפול לטיהור שפכים. להקלת הגבייה נתקבל במהלך שנת 2013 התשלום בגין העלות ההונית, בסך של 2,533 אלפי ש"ח לתקופה מוערכת של 20 השנים הראשונות מיום החיבור בפועל (בתאריך 1 בינואר 2014). התשלום מראש משמש כפיקדון ומקוּזז מידי חודש בחודשו בהתאם לצריכה המדווחת. בתום ניצול התשלום ההוני מראש תמשיך המועצה לשלם עלות הונית חודשית על פי התחשיב המפורט בהסכם.

ביאור 22 - התחייבות תלויות, התקשרויות שעבודים

א. פיקדון חשבון מים

עד ליום 01.01.11 כל תושב שהתחבר למערכת המים העירונית שילם פיקדון בעת פתיחת חשבון מים על שמו. בתנאים מסוימים קמה לתושב זכאות לקבל את סכום הפיקדון בחזרה. בהתאם לכללי תאגידי המים, החל מיום 01.01.11 לא גובה החברה פיקדון כאמור.

לפי החלטת דירקטוריון החברה, כל צרכן שעוזב נכס, בין בתוך העיר ובין מחוצה לה, יקבל את סכום הפיקדון בחזרה.

מתוך היקף הפיקדונות של כ-60 מיליון ש"ח (כולל מע"מ), סכום של כ-43.8 מיליון נובע מפיקדונות שהעירייה קיבלה לפני הקמת החברה. העירייה מכירה בחבותה לכיסוי התחייבות זו.

בשנת 2018 הוחזרו פיקדונות לצרכנים בסכום של כ- 1.5 מיליון ש"ח (בתוספת מע"מ). העירייה החזירה לחברה סכום זה.

ביאור 22 - התחייבות תלויות, התקשרויות שעבודים (המשך):

ב. תביעות משפטיות

כנגד החברה הוגשו תביעות שונות עלי ידי קבלנים וצרכנים שונים, בהן נתבעת החברה על הנושאים הבאים: אגרות והיטלי פיתוח, תביעות חוזיות, תביעות נזיקיות, ותביעות קטנות. סך התביעות מסתכם בכ- 211,766 אלפי ש"ח. שמתוכן, כ- 126,187 אלפי ש"ח, מקורן בתובענות להכרה כתביעות ייצוגיות. נכון למועד הדוחות הכספיים, אין תובענות שהוגשו כאמור, אשר הוכרו במהלך הדיונים שהתקיימו עד כה, כתביעה ייצוגית. לדעת הנהלת החברה, בהתבסס על הערכת יועציה המשפטיים, נכללה הפרשה נאותה בדוחות הכספיים.

תביעות ייצוגיות:

- **ת"צ 25734-03-16 אלעזר זאבי נ' הגיחון** – בקשה לאישור תביעה ייצוגית על סך 10 מיליון ש"ח. עילות התובענה מכוונת כנגד הוספת רכיב הוצאות כוח אדם בהוצאות האכיפה הנוגעות למכתבי האכיפה. מדובר בתובענה אשר בירורה מעוכב בהחלטת בית המשפט, עד להכרעת ביהמ"ש העליון בערעור על פס"ד שניתן בנושא כנגד "מי האביבים" (במסגרת פס"ד נקבע שלא ניתן לכלול בהוצאות אכיפה את הוצאות כוח האדם). ביהמ"ש העליון ביקש לקבל את עמדת היועמ"ש לממשלה בסוגיה. עמדת היועמ"ש תמכה בעמדת התאגידים, אולם טרם ניתן פסק דין בנושא.

- **ת"צ 24550-03-14 לילאן מדינה וענת כהן נ' הגיחון ואח'** – בקשה לאישור תובענה ייצוגית על סך 77 מיליון ש"ח. שהוגשה נגד עיריית ירושלים וחברת הגיחון בטענה שהאחרונות לא משיבות לצרכנים פיקדונות שהופקדו בעת הגשת הבקשה לאספקת מים. מדובר בתובענה חדשה אשר התעוררה מחלוקת כבדת משקל בדבר התאמתה להליך של תובענה ייצוגית. בנסיבות האלה בהן טרם הוכרע האם התובענה מצויה בתחום סמכותו של בית המשפט ואין ביכולתם של היועצים המשפטיים של החברה להעריך את הסיכון בתיק בשלב זה.

- **ת.צ. 11388-04-15 ברכה מסעד נ' הגיחון** – בקשה לאישור תביעה ייצוגית על-סך 15 מיליון ש"ח. עילות התובענה מכוונת כנגד הוספת רכיב הוצאות כוח האדם בהוצאות האכיפה הנוגעות למכתבי האכיפה. מדובר בתובענה אשר בירורה מעוכב בהחלטת בימ"ש, עד להכרעה של ביהמ"ש העליון בערעור על פס"ד שניתן בנושא כנגד "מי האביבים" (במסגרת פס"ד נקבע שלא ניתן לכלול בהוצאות אכיפה את הוצאות כוח האדם). ביהמ"ש העליון ביקש לקבל את עמדת היועמ"ש לממשלה בסוגיה. עמדת היועמ"ש תמכה בעמדת התאגידים, אולם טרם ניתן פסק דין בנושא.

• **ת.צ. 38427-05-17 וורצמן נ' הגיחון** – בקשה לאישור תובענה ייצוגית אשר הוערכה על סך של 10 מיליון ₪. מדובר הלכה למעשה תביעת המשך לשלוש תובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד החברה (ת"צ 25734-03-16 אלעזר זאבי נ' הגיחון, ת"צ 14235-10-16 מיכאל אלחדד נ' הגיחון ות.צ. 38427-05-17 וורצמן נ' הגיחון) בעקבות פסיקת בית המשפט העליון לפיה בקשה לאישור תובענה ייצוגית איננה צופה פני עתיד. התביעה לא עוכבה אולם בירורה תלוי במידה רבה בהכרעה של בית המשפט העליון בערעור על פסק דין שניתן בנושא כנגד מי האביבים.

ביאור 22 - התחייבות תלויות, התקשרויות שעבודים (המשך):

•ת.צ. 30062-01-19 זהורי נ' הגיחון – בקשה לאישור תובענה ייצוגית (סכום התביעה לא כומת בבקשה) במסגרתה נטען כי החברה מחייבת את צרכניה בצריכה משותפת הכוללת גם צריכה פרטית של נכסים אחרים. מדובר בתובענה חדשה אשר נולדה, ככל הנראה, בשל אי הבנה ואשר הוגשה על פניו במסגרת הליך שגוי. על כן, הערכתו היא שאין סיכון ממשי

ג. התקשרויות

תשלומים בגין אחזקת ופיתוח רשת התייעול והניקוז:

בין החברה לעיריית ירושלים נחתם בחודש דצמבר 2015 הסכם למתן שירותי ניקוז. במסגרת ההסכם נדרשה הגיחון להעניק שירותי תחזוקת שבר/מניעה ופיתוח מוגדרים תמורת תשלום שנתי שנקבע מראש (סכום קבוע של כ-8 מיליון ש"ח מראש עבר התחזוקה וסכום נוסף של מיליון ש"ח שנקבע כמסגרת עבור עבודות מוגדרות שיוזמנו באופן ספציפי). בין הצדדים מחלוקת בנוגע לזכאות הגיחון לקבלת התשלום כולו/ חלקו בגין השנים 2016-2018, זאת כאשר הגיחון טוען לזכאות מלאה לשכר החוזה והעירייה טוענת לביצוע לקוי של העבודות תוך גרימת נזקים. ביום 31.1.2018 שילמה עיריית ירושלים על חשבון החוב סך של כ-5 מיליון ש"ח. החוב לשנים 2016-2018 עומד נכון ליום הדו"ח על סך של כ-19 מיליון ש"ח. יצוין כי בעקבות המחלוקת החליטו הצדדים להעביר את המחלוקת להליך של בורות בפני כב' השופט (בדימוס) צבי זילברטל. העירייה חזרה בה מהסכמתה להליך הבוררות ובעקבות כך הגישה הגיחון תביעה לבית המשפט המחוזי בירושלים.

חברת הגיחון בע"מ
ביאורים לדוחות הכספיים
(באלפי ש"ח)

ביאור 22 - התחייבות תלויות, התקשרויות שעבודים (המשד):

ד. שעבודים-

בחברה

1. שעבוד שוטף לטובת עיריית ירושלים - זכויות הגיחון בנכסי מערכת המים.
2. שעבוד צף מדרגה ראשונה לטובת "אוצר השלטון המקומי בע"מ" (בנק דקסיה ישראל בע"מ) כל ההכנסות העצמאיות של החברה להבטחת סילוק ההלוואות ותשלומי הריבית בגינן, שנתקבלו (או יתקבלו) מהאוצר והכל ללא הגבלה בסכום.
3. שעבוד לטובת בנק אגוד לישראל בע"מ שעבוד מתוך הכספים כל מין וסוג להם החברה זכאית בעתיד לרבות עבור שירותים שיינתנו בעתיד השווה לגובה מאלה האחוז המחושב הידוע במועד המימוש.

בקבוצה

- א. החברה המאוחדת רשמה שעבודים שוטפים על כל נכסיה והכנסותיה לטובת בנק דקסיה ישראל בע"מ.
- ב. החברה המאוחדת רשמה שעבוד שוטף על כל נכסיה, וכן שעבודים קבועים על הזכויות ההוניות, כל הכנסותיה וכן על הפירות ו/או הפיצוי שינבע מנכסיה או הכנסותיה לטובת בנק דקסיה ישראל בע"מ, קרן החסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ, הראל גמל והשתלמות בע"מ, מנוף ניהול קרנות פנסיה בע"מ, הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ, הראל עתידית קופות גמל בע"מ, הראל חברה לביטוח בע"מ ודקלה סוכנות לביטוח כללי בע"מ.
- ג. החברה המאוחדת רשמה שעבוד שוטף וכן שעבודים קבועים על כל נכסיה, הכנסותיה וכן על הפירות ו/או הפיצוי שינבע מנכסיה או הכנסותיה לטובת בנק דקסיה ישראל בע"מ, הראל חברה לביטוח בע"מ, סל אשראי לא סחיר צמוד מדד שותפות מוגבלת וסל אשראי לא סחיר שקלי שותפות מוגבלת.

ביאור 23 - הון מניות

הרכב:

ליום 31 בדצמבר 2018 ו- 2017	
מספר מניות	
מונפק	רשום
ונפרע	
28	28

מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג כ"א

חברת הגיחון בע"מ
ביאורים לדוחות הכספיים
 (באלפי ש"ח)

באור 24- רווח גולמי

24.1 הרכב הרווח הגולמי

חברה		מאוחד			
לשנה שהסתיימה		לשנה שהסתיימה			
ביום 31 בדצמבר		ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2017	2018		
49,006	51,053	49,006	51,053	24.2	מאספקת מים
44,063	35,557	70,483	65,283	24.3	משירותי ביוב
299	(33)	299	(33)	24.4	שירותי תיעול וניקוז
986	910	986	910	24.5	מעבודות אחרות
94,354	87,487	120,774	117,213		סה"כ רווח גולמי

24.2 רווח גולמי מאספקת מים

מאוחד וחברה		
לשנה שהסתיימה		
ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	
338,692	332,568	הכנסות
32,170	33,909	מאגרות מים
370,862	366,477	היטלי מים
248,931	237,766	רכישת מים ממקורות
24,768	25,284	עלויות אספקה
14,115	13,122	משכורות ונלוות
1,690	1,711	קבלני משנה
1,546	1,660	אנרגיה
4,076	4,007	חומרים
149	246	ארנונה
797	846	ביטוח
247	22	רכב
25,537	30,760	הוצאות אחרות
72,925	77,658	פחת
49,006	51,053	רווח גולמי מאספקת מים

מויין מחדש (*)

באור 24- רווח (הפסד) גולמי (המשך)

24.3 רווח גולמי משירותי ביוב

24.3.1

רווח (הפסד) גולמי משירותי ביוב- ריכוז

חברה		מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2017	2018	
147,710	155,542	170,457	184,726	24.3.2
(41,704)	(53,006)	(41,704)	(53,006)	24.3.3
(61,943)	(66,979)	(58,270)	(66,437)	24.3.4
44,063	35,557	70,483	65,283	

הכנסות
 עלויות איסוף והולכה
 עלויות טיהור שפכים
 רווח גולמי משירותי ביוב

24.3.2 הכנסות

חברה		מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2017	2018	
125,683	130,661	125,683	130,661	
22,027	24,881	22,027	24,881	
-	-	22,747	29,184	
147,710	155,542	170,457	184,726	

מאגרות ביוב
 היטלי ביוב
 מט"ש

24.3.3 עלויות איסוף והולכת שפכים

מאוחד וחברה	
לשנה שהסתיימה ביום 31	
2017	2018
13,966	14,861
13,160	17,601
302	353
818	797
692	735
600	580
1,124	3,752
11,042	14,327
41,704	53,006

משכורות ונלוות
 קבלני משנה
 אנרגיה
 חומרים
 רכב
 ארנונה
 ביטוח
 פחת

חברת הגיחון בע"מ
ביאורים לדוחות הכספיים
 (באלפי ש"ח)

עלויות טיהור שפכים 24.3.4

חברה		מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2017	2018	
-	-	8,240	8,545	משכורות ונלוות
61,943	66,979	8,641	12,413	קבלני משנה
-	-	4,594	6,053	חומרים
-	-	1,140	1,899	אחרות
-	-	10,555	11,788	אחזקה
-	-	4,849	5,429	פינוי בוצה
-	-	20,251	20,310	פחת
61,943	66,979	58,270	66,437	

רווח (הפסד) גולמי מתחזוקה שוטפת של מערכות תיעול וניקוז עירוניות 24.4

חברה ומאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	
11,390	9,851	הכנסות
11,091	9,884	הוצאות
299	(33)	

רווח גולמי הכנסות אחרות 24.5

חברה ומאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	
125	122	הכנסות מזמיני עבודה
4	17	עמלות מגביית היטלי בצורת
857	771	הכנסות מפרוייקטים
986	910	

חברת הגיחון בע"מ
ביאורים לדוחות הכספיים
 (באלפי ש"ח)

ביאור 25 - עלויות גבייה וחובות מסופקים

	חברה		מאוחד		
	לשנה שהסתיימה		לשנה שהסתיימה		
	ביום 31 בדצמבר		ביום 31 בדצמבר		
	2017	2018	2017	2018	
	9,632	10,265	9,632	10,265	הוצאות גבייה
(*)	6,800	7,523	6,800	7,523	הוצאות שכר
	1,549	1,522	1,549	1,522	עמלות כרטיסי אשראי
	3,476	3,089	3,476	3,089	עמלות בנק הדואר
	616	605	616	605	עלויות מחשוב
	1,022	777	1,022	777	הפקת חשבונות
	4,906	1,853	4,906	1,853	משרדיות ואחרות
	28,001	25,634	28,001	25,634	סה"כ עלויות גבייה
	16,087	21,204	16,087	21,204	הפרשה לחובות מסופקים
	44,088	46,838	44,088	46,838	

ביאור 26 - הוצאות הנהלה וכלליות

	חברה		מאוחד		
	לשנה שהסתיימה		לשנה שהסתיימה		
	ביום 31 בדצמבר		ביום 31 בדצמבר		
	2017	2018	2017	2018	
(*)	9,401	7,196	12,020	10,235	משכורות ונלוות
	1,392	1,037	1,392	1,037	הוצאות מיכון
	3,942	1,878	4,528	2,671	הוצאות משרדיות
	818	818	818	818	דמי שכירות
	1,973	1,609	1,973	1,609	ביטוח
	192	181	192	181	מיסים עירוניים
	3,248	3,158	3,305	3,247	פחת
	3,009	2,948	3,700	3,607	שרותים מקצועיים
	234	249	501	560	אחזקת כלי רכב
	24,209	19,074	28,429	23,965	

(*) מויין מחדש

חברת הגיחון בע"מ
ביאורים לדוחות הכספיים
 (באלפי ש"ח)

באור 27- עלויות מימון

חברה		מאוחד	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2017	2018	2017	2018
769	1,109	860	1,109
9,286	8,258	9,253	8,258
1,624	-	-	-
11,679	9,367	10,113	9,367
1,488	1,684	6,282	8,554
-	12,412	-	12,412
400	416	400	416
355	(65)	579	266
2,243	14,447	7,261	21,648
9,436	(5,080)	2,852	(12,281)

הכנסות-

הכנסות ריבית מצרכנים
 הכנסות ריבית ושערוך
 הכנסות ריבית מהלוואות
 לחברת בת
 סה"כ הכנסות

הוצאות-

בגין הלוואות ואגרות חוב
 הפסד משערוך ניירות ערך
 עמלות בנק
 אחרות
 סה"כ הוצאות
 סה"כ הכנסות (הוצאות) נטו

באור 28- הכנסות (הוצאות) אחרות

חברה		מאוחד	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2017	2018	2017	2018
125	2	125	64
125	2	125	64
(1,264)	-	(1,264)	-
(2,927)	-	(2,927)	-
(3,700)	-	(3,700)	-
-	1,969	-	1,969
1,005	168	208	168
(6,886)	2,137	(7,683)	2,137
(6,761)	2,139	(7,558)	2,201

בגין שנה זו-
 רווח הון

בגין שנים קודמות
 עדכון הפרשה למחלה
 הפרשה למס בגין ניכויים
 אגרות תיעול שנים קודמות
 הכנסות מטיהור שפכים
 שונות

סה"כ הכנסות (הוצאות)
 אחרות

ביאור 30 - מיסים על הכנסה ומע"מ

- א. לחברה שומות מס סופיות עד לשנת 2004 ושומות ניכויים סופיות לשנים 2002-2014.
- ב. בסעיף 167(א) לפקודה נקבע כי פקיד השומה רשאי לשום ניכויים תוך המאוחר, מבין התקופה שבה רשאי הוא לקבוע, לפי מיטב שפיטתו, את סכום ההכנסה החייבת של אותו אדם לשנת המס שבה היה חייב בניכוי המס, ובין 3 שנים מתום שנת המס שבה הוגש דוח הניכויים השנתי האחרון של החייב לשנת המס, לפי הוראות סעיפים 164 או 243 לפקודה, ובאישור המנהל – בתוך 4 שנים מתום שנת המס כאמור. הוראה זו תחל על דוחות לשנת 2002 ואילך.
- ג. בתאריך 15 בנובמבר 2012 פורסם חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 196), התשע"ג – 2012, הקובע פטור ממסים בהוראת שעה בתוקף משנת המס 2011 למשך חמש שנים. בשנת 2016 שר האוצר האריך את הוראת השעה. הוראת השעה חלה על תאגיד מים בשליטה מלאה של רשות מקומית. הפטור ממסים כאמור חל על תאגידי המים ועל הרשות מקומית המחזיקה בהם בגין סוגי ההכנסות כדלקמן:
- 1) פטור ממס חברות, על הכנסות התאגידיים.
  - 2) פטור ממס על חלוקת דיבידנד.
  - 3) פטור ממס על ריבית הלוואת בעלים.

ביאור 31 - הוצאות שכר

חברה		מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2017	2018	
24,768	25,284	24,768	25,284	אספקת מים
13,966	14,861	13,966	14,861	שרותי ביוב
3,409	3,504	3,409	3,504	שכר מערכות ניקוז עירוניות
-	-	8,240	8,545	טיהור שפכים
6,800	7,523	6,800	7,523	שכר גבייה
9,401	7,196	12,020	10,235	שכר הנהלה וכלליות
58,344	58,368	69,203	69,952	סה"כ הוצאות שכר

ביאור 32 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. בדוח רווח והפסד של התאגיד נכללו הוצאות הנובעות מפעולות עם צדדים קשורים ובעלי עניין כדלקמן:

חברה ומאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	
57,563	61,068	טיהור שפכים
20,858	22,822	הכנסות מאגרות מים
7,928	8,028	הכנסות מאגרות תיעול
8,327	6,949	הוצאות ארנונה לבעלי עניין
3,462	1,828	הכנסות פרויקטים תיעול
1,762	1,439	פיקדונות מים
1,660	-	הכנסות ריבית על הלוואות לבעלי עניין
4,092	8,522	הכנסות בגין היטלי פיתוח ודמי הקמה
342	-	עבודות פיקוח שוטרים
302	304	הוצאות ריבית על הלוואות מבעלי עניין
366	170	תיאום תשתיות
192	185	דמי שימוש מגרש צינורות
(333)	70	חיובי ריבית בגין חובות מים
56	71	שכר דירקטורים
11,390	9,851	אחזקת מערכת תיעול

ב. בנוגע ליתרות והלוואות עם בעלי עניין וצדדים קשורים, להלן פירוט:
 יתרות עם עיריית ירושלים:

1. אגרות חוב - ראה ביאור 19.
2. השאלת עובדים - ראה ביאור 20
3. אחזקת מערכת ניקוז-ראה באור 23 ג.